

Larsmo kommun

Utbildningspolitiskt
program
2012

Arbetsgrupp för uppdatering av det Utbildningspolitiska programmet

Kommundirektör Gun Kapténs tillsatte 15.2.2012/§(A) 2/2012 en arbetsgrupp som har till uppgift att utarbeta en uppdatering av det Utbildningspolitiska programmet, som varit i kraft sedan 2007.

Arbetsgruppen består av följande medlemmar:

Andreas Hjulfors, Pernilla Löfs-Grankulla ordf., Erik Björkskog, Pia Kotanen, Mathias Lindholm samt bildningschef Carola Holm-Palonen sekr.

Det utbildningspolitiska programmet ska fastställas av nämnden för barnomsorg och bildning för att därefter godkännas av styrelse och fullmäktige inom december 2012.

Det utbildningspolitiska programmet fastställer den gemensamma kommunala policyn för bildningsväsendet i Larsmo.

Med programmet som bas kan kommunens fullmäktige skapa förutsättningar för en fortsatt utveckling av verksamheten i skolorna och förskolorna.

Programmet utgör ett konkret underlag för kommunens förtroendevalda beträffande beslutsfattande, uppföljning och utvärdering.

INNEHÅLL

1. Inledning	3
2. Bildningsväsendets organisation	4
2.1 Direktionerna	
2.2 Hem och skola	
2.3 Rektorer	
2.4 Administration	
2.5 Kultur och Fritid	
3. Vision	6
4. Skolnätet	7
5. Tyngdpunktsområden	9
5.1 Elevvård	
5.2 Undervisning	
5.3 Personalen	
5.4 Skolbyggnaden	
5.5 Resurser	
6. Utvärdering	15

1. Inledning

Kommunens utbildningspolitiska program är ett program som bestämmer de centrala principerna för utbildningen i kommunen. Programmet är en del av kommunens helhetsstrategi och baseras på de övergripande linjerna och strategierna som fullmäktige godkänt för kommunen.

De mål som slås fast i programmet utgör även grunden för många av de konkreta målsättningarna i den årliga budgeten.

Syftet med det utbildningspolitiska programmet är att dra upp riktlinjer för kommunens bildningsväsende. Programmet beskriver de övergripande målen samt utbildningens betydelse för kommunens invånare och framtid.

Larsmo är en enspråkigt svensk kommun med ca 4.950 invånare. Kommunen har en stark finlandssvensk prägel och Larsmoidentiteten är uppbyggd kring familjen och närsamhället. Programmet utgår från att det är den enskilda eleven som står i centrum. Programmet omfattar förskolan, den grundläggande utbildningen samt verksamhetsområdena kultur och fritid.

Enligt elevprognosen, som baserar sig på kommunens befolkningsstatistik, är elevunderlaget i kommunens skolor stabilt med en uppåtgående trend. Prognostiseringen tenderar att vara i underkant p.g.a. den livliga inflyttningen till kommunen.

Elevprognos 2012-2018

	Bosund	Näs	Holm	Risö Cronhjelm	Totalt	
2012-2013	135	119	156	133	253	798
2013-2014	137	123	153	134	261	810
2014-2015	140	136	163	131	248	820
2015-2016	149	138	171	138	251	849
2016-2017	141	142	183	136	255	859
2017-2018	136	145	178	143	275	879
2018-2019	133	151	190	153	294	921

För genomförandet av programmet ansvarar i huvudsak nämnden för barnomsorg och bildning, i samverkan med aktörer som berörs av programmet. Nämnden reviderar programmet i slutet av varje mandatperiod.

Programmet utgör ett underlag för kommunens ansvariga politiker vid beslut och uppföljning. Programmet skall också vara en utgångspunkt för en konstruktiv och kontinuerlig utveckling av bildningsväsendet i Larsmo.

2. Bildningsväsendets organisation

Bildningsväsendet som resultatområde, leds av nämnden för barnomsorg och bildning. Till nämndens ansvarsområde hör bildningsväsendets förvaltning, förskola och grundutbildning, andra stadiets utbildning, övrig bildning, kulturverksamhet och fritidsverksamhet. För förvaltning av skolor finns direktions i enlighet med vad som särskilt bestämts i förvaltningsstadgan.

Nämnden ansvarar fr.o.m. 2009 även för barnomsorgsavdelningen, vars förvaltning handhas av barnomsorgschefen. (Organisationsschema som bilaga).

Nämnden informerar aktivt om sitt arbete. Vid behov inkallas sakkunniga till nämndens möten. Styrelsens ordförande, en representant för styrelsen samt kommundirektören har närvarorätt och yttranderätt.

2.1 Direktionerna

I enlighet med kommunens förvaltningsstadga finns det i varje skola en direktions, som medverkar till att utveckla skolans fostran, undervisning och verksamhetsidé. Direktionerna har ingen beslutanderätt och har sammankallats främst för genomgång av rektors budgetförslag samt bokslut/verksamhetsberättelse.

2.2 Hem och skola

Hem och Skola föreningarna, som är opolitiska intresseföreningar, är aktiva och deras verksamhet bör uppmuntras och stödjas. Ett utvidgat samarbete mellan Hem och Skola föreningarna i kommunen är önskvärt. Respektive skolas förening är en stark samarbetspartner som för en kontinuerlig dialog med skolans personal och utgör samtidigt ett stöd för skolans rektor.

2.3 Rektorerna

I lagen om grundläggande utbildning stadgas att varje skola där det ordnas utbildning skall ha en rektor som svarar för verksamheten. Lagarna ger upprätthållaren möjlighet att organisera rektorsuppgifterna i sina skolor och läroanstalter på det sätt som fungerar bäst. Innehavare av en lärartjänst kan som tidigare, anförtros rektorsuppgiften, trots att detta inte speciellt nämns i lagen.

Vid Cronhjelmsskolan finns en tjänsterektor samt en tillförordnad prorektor. Förordnandet är för två år i taget.

Vid de övriga skolorna, F-åk 6, finns en uppdragsrektor (tidigare föreståndare) som väljs för fyra år i taget. Samma person kan fortsätta uppdraget eller så kan uppdraget ambulera inom skolans kollegium.

Vid dessa skolor finns även vicerektorer, som väljs inom respektive skolas kollegium för ett år i taget.

2.4 Administration

Den administrativa personalen på bildningsavdelningen utgörs av bildningschefen (80 %), löneräknare (50 %) och en kanslist (20 %). Löneräknaren och kanslisten underlyder allmänna avdelningen och nämnden köper dessa tjänster av allmänna avdelningen. Bildningschefens tjänst består av 80 % skoladministration samt 20 % kulturarbete. Vid Cronhjelmsskolan finns en kanslist på deltid (75 %).

2.5. Kultur och fritid

Inom verksamhetsområdet kultur finns kommunens huvudbibliotek samt skolbiblioteken och för dessa ansvarar bibliotekschefen. Inom detta område finns även allmän kultur och Kulturhistoriska arkivet.

För fritidssektorn ansvarar fritidssekreteraren.

Utvecklingsförslag:

- ✓ *Hem och Skola föreningarna stöds i sin verksamhet så att de förstärker sin roll som skolans samarbetspartner och därmed kan skolornas direktorer dras bort.*
- ✓ *För varje skola utses en nämndmedlem som har till uppgift att vara kontaktperson för såväl skolans rektor som för vårdnadshavarna till eleverna i skolan. Detta för att skapa ett närmare samarbete mellan skolan och nämnden samt för att vårdnadshavarna vid behov kan föra fram ärenden direkt till nämnden.*
- ✓ *Vicerektorerna i skolorna F-åk 6 tilldelas, via en uppgiftsbeskrivning, en del arbete som avlastar skolans rektor.*
- ✓ *Bibliotekspersonalen utökas i den mån att det kulturarbete, som inräknats i tjänsten som bildningschef, kan utföras inom biblioteksverksamheten.*

3. Vision

I enlighet med Larsmo kommuns strategiplan 2017 strävar vi efter att kunna erbjuda:

”högklassig grundutbildning för kommunens elever så att de får ett bra utgångsläge för fortsatta studier”.

Vad kännetecknar en högklassig utbildning? Kommunens samtliga skolor, både lärare och elever, fick i uppdrag att lista tio punkter som kan anses utgöra grunden för högklassig grundundervisning. Så här lyder en sammanfattning av skolornas utlåtanden kring begreppet:

1. Tillräckliga resurser, både personella och ekonomiska
2. Ändamålsenliga undervisningsgrupper, inte för stora så att varje elev uppmärksammas
3. Behöriga och engagerade lärare samt skolgångsbiträden
4. Ändamålsenliga undervisningsutrymmen
5. Tidsenligt undervisningsmaterial, modern och fungerande teknisk utrustning
6. Undervisningen skall bygga på läroplanens värdegrund
7. I all undervisning beaktas den enskilda elevens egna förutsättningar
8. Positiv inläringsmiljö
9. Konstruktiv samverkan mellan skolan och hemmet
10. Dialog med samhället runtomkring skolvärlden.

Det övergripande målet är att erbjuda möjlighet till en högklassig utbildning utifrån den enskilda individens förutsättningar. Kärnan i utbildningspolitiken är att skapa en grund för det livslånga lärandet.

4. Skolnätet

Skolor

Nätverket av skolor inom den grundläggande utbildningen ska i den mån det är möjligt ge eleverna tillgång till en likvärdig skolgång. Den allmänbildande grundläggande undervisningen ges i åk 1-6 i särskilda enheter. På årskurs 7-9 sammanförs eleverna från hela kommunen till Cronhjelmsskolan. Följande skolor upprätthålls av kommunen: Bosund skola, Näs skola, Holm skola, Risö skola samt Cronhjelmsskolan. Larsmo kommun utnyttjar effektivt skolnätet vid förändringar i elevunderlaget. Eventuella förändringar i skolnätet görs efter en pedagogisk, social och ekonomisk bedömning. I dagsläget är skolornas storlek, kostnadsmässigt, på optimalnivå.

Kommunens finskspråkiga elever får undervisning på sitt eget modersmål i Jakobstad enligt avtal mellan Larsmo och Jakobstad. Staden Jakobstad beslutar om vilken skola som är de finskspråkiga elevernas närskola. Sedan 2009 är det Ruusulehdon koulu, åk 1-6, samt Permo daghem för förskoleeleverna.

Elevupptagningsområden

Varje skola har sitt eget elevupptagningsområde, vilket medför att de flesta elever har relativt kort skolväg. Om vårdnadshavarna önskar att barnet skall gå i en annan skola än hänvisad närskola riktar en anhållan till nämnden. En elev som antas till en sekundär skolplats har inte rätt till avgiftsfri skolskjuts.

Befolkningstillväxten i kommunen medför att elevantalet växer snabbt och utrymmena i skolorna blir oändamålsenliga. En bättre framförhållning borde finnas när utbyggnader av skolorna planeras.

Förskolan

Fr.o.m. 01.08.2000 övergick förskoleverksamheten till samma förvaltning som skolorna och hör till ansvarsområdet för nämnden för barnomsorg och bildning. I Larsmo upprätthålls följande förskolor: Bosund, Näs, Holm och Risö förskola.

I Holm skola och Näs skola finns förskolan inrymd i skolfastigheten, vilket underlättar samarbetet med skolan.

Förskolan för sexåringar är frivillig för barnen men obligatorisk att ordna för kommunen. Förskolans uppgift och mål är att stöda barnets fysiska, emotionella, intellektuella och sociala utveckling. En väsentlig del av förskoleundervisningen är beaktandet av barnets individualitet, aktiva inlärning, att främja barnets kunskapssökande samt fostran till en likvärdig medlem i samhället. Lekens betydelse betonas starkt. Förskoleundervisningen ges 20 h/vecka och följer samma arbetsdagar som skolorna.

Förskoleundervisningen stöder hemmet i dess fostran. Om samarbetet mellan hem, förskola och skola fungerar ökar det barnets känsla av trygghet. Övergången från förskola till skola bör präglas av trygghet och samförstånd mellan de olika aktörerna.

Detsamma gäller övergången från daghemsverksamheten till förskolan.

För barn med behov av extra stöd och stimulans finns en specialdagvårdsgrupp för yngre barn, till vilken femåringar med förlängd läroplikt kan anvisas.

Kommunen anvisar förskoleplatserna, på så vis utnyttjas förskolenätet effektivt.

Personaldimensioneringen har sedan år 2000 följt principen 13 barn per förskollärare. På grund av att antalet förskolebarn ökar kontinuerligt bör personalstrukturen justeras. Skolgångsbiträden anställs om det finns barn med särskilda behov i grupperna, men även i förebyggande syfte om gruppen är stor.

Utvecklingsförslag:

- ✓ Vid behov kan närliggande skolor samarbeta så att elevtillströmningen till skolorna kan jämnas ut.
- ✓ I samband med planering av bostadsområden bör nämnden för barnomsorg och bildning vara remissinstans i ett tidigt skede.
- ✓ Samarbetet mellan barnomsorgen och förskolan utvecklas och fördjupas.
- ✓ Personalstrukturen justeras framöver så att varje förskolegrupp har en pedagog, som har det övergripande ansvaret för verksamheten, samt övrig personal enligt behov.
- ✓ Inrättande av skolgångsbiträdesbefattningar med fast anställning till förskolorna.

5. Tyngdpunktsområden

5.1 Elevvård

Elevvården strävar efter att förebygga problem i skolmiljön och i tid upptäcka inlärnings- svårigheter. Till elevernas förfogande skall det finnas kurator, skolpsykolog och skolhälsovårdare. Målsättningen är att skapa förutsättningar för elevernas sociala, psykiska och fysiska tillväxt. Elevvård innebär ofta i praktiken att bl.a. utreda orsaker till elevernas inlärnings- och/eller skolsvårigheter och att planera stödåtgärder och uppföljning.

Kuratoren har en anställning på 75 % och är gemensam för åk 1-6 och åk 7-9.

För att kunna svara på det behov som finns, av kuratorstjänster, så har det inrättats en deltidstjänst på 50 % som resursperson inom elevvården.

Skolpsykologtjänster köps av det gemensamma Social- och Hälsovårdsverket. Respektive kommun har en "egen" skolpsykolog så att samarbetet med skolorna underlättas.

Fr.o.m. 1.1.2011 gäller ny lagstiftning beträffande specialundervisningen och fr.o.m. 1.8.2011 har en ny läroplan för specialundervisning och elevvård tagits i bruk. Förändringarna är omfattande och kräver att alla personalgrupper som berörs är insatta i förändringarna och även kan förändra sina arbetssätt. Kraven har skärpts beträffande dokumentation och sektorövergripande samarbete.

Samtliga skolor och förskolor arbetar enligt den s.k. Trestegsmodellen, med allmänt stöd, intensifierat stöd och särskilt stöd. Även barnomsorgen arbetar enligt samma princip.

Förskolorna får via köptjänst pedagogisk handledning som stöd för arbetet med specialbarn.

En regional drogforebyggande grupp tillsattes i september 2010, i vilken fritidssekreteraren ingår.

Skolhälsovård

Skolhälsovården arbetar för att främja elevens totala hälsa, utveckling och personliga tillväxt. Därtill skall den förebygga alkohol- och drogmisbruk samt i den mån det är möjligt förhindra sjukdom och skada. Eleverna skall genomgå hälsogranskning och få hälsofostran genom hela grundskolan.

Skolkuratoren är gemensam för alla skolor i kommunen. På Cronhjelmsskolan finns en fungerande elevvårdsgrupp bestående av rektor, kurator, resursperson inom elevvården, speciallärare, hälsovårdare, studiehandledare, socialarbetare och skolpsykolog. Varje skola åk 1-6 har en egen elevvårdsgrupp. Klassläraren deltar i gruppen då en elev från den egna klassen diskuteras. Skolgångsbiträde deltar vid behov.

Skolbispisningen

Skolmåltiden utgör en central del av elevens näringsintag under dagen. En satsning på kvaliteten på maten är viktig, likaså en trivsamt miljö i skolmatsalen. Risö och Bosund skola tillreder sin egen mat medan Holm och Näs skola har fördelningskök och får sin mat från Cronhjelmsskolan.

Skolskjutsar

Skolskjuts ges enligt § 32 lag om grundläggande utbildning. Fullmäktige fastställer principerna för skolskjutsar varje år i samband med budgeten. Elever i årskurs 1-3 erbjuds gratis skjuts om skolvägen är mer än tre kilometer, elever i årskurs 4-9 får gratis skolskjuts då vägen är över fem kilometer. För förskolebarn gäller samma principer som för eleverna i årskurs 1-3. Ytterligare ordnar kommunen skjuts till elevens närskola ifall vägen till denna skola är speciellt besvärlig, betungande eller farlig i förhållande till elevens ålder och utveckling. Elever i åk 4-6 med skolväg över 3 km beviljas skolskjuts under perioden december-februari.

I de fall där skolvägen är under tre kilometer och föräldrarna ändå önskar skolskjuts för sitt barn bekostar de detta själva. Ifall föräldrarna valt att placera barnet i någon annan skola än närskolan bekostar de även då själva elevens skjuts till skolan.

Skolskjutsarna samordnas med förskolans skjutsar. Planeringen görs på bildningsavdelningen.

Stödundervisning

Stödundervisning ska finnas till för varje elev och skall erbjudas till den som av en eller annan orsak blivit efter i undervisningen i ett visst ämne. Eleven ska då ha möjlighet att under eller efter lektionstid få kortvarigt stöd för sitt lärande. Stödundervisning kan även vara en förebyggande åtgärd. Initiativ till stödundervisning för en elev ska i första hand tas av elevens lärare och undervisningen ordnas i samråd med eleven och vårdnadshavaren.

Kommunen är skyldig att ordna stödundervisning när behov uppstår även om inga budgetmedel finns reserverade.

Morgon- och eftermiddagsvård

Avdelningen för barnomsorg ansvarar för morgon- och eftermiddagsvården varje skoldag under läsåret. Verksamheten riktar sig till förskolbarnen samt elever i åk 1-2 samt till elever som får specialundervisning, vilka kan delta i integrerad grupp utan vårdbehov. Specialelever med handikappsstatus omfattas av omsorgslagen och deltar i eftermiddagsverksamheten i socialväsendets regi. Eftermiddagsvården ska stödja barnets allsidiga välbefinnande och hälsa, samt skapa en grund för en god utveckling.

Utvecklingsförslag:

- ✓ *Fortsatt köp av skolpsykologtjänster från Social- och Hälsovårdverket.*
- ✓ *Fortsatt köp av pedagogisk handledning, i första hand till förskolorna.*
- ✓ *Utökning av arbetstiden för resurspersonen inom elevvården.*
- ✓ *Kvaliteten och trivseln i samband med skolmåltiderna bör kontinuerligt följas upp.*
- ✓ *Satsningar på motion i förebyggande hälsosyfte.*
- ✓ *Satsningar på de högpresterande eleverna.*
- ✓ *Trafiksäkerheten diskuteras kontinuerligt med skolskjutstrafikanterna*

5.2 Undervisning

Allmän undervisning

Inom den allmänna undervisningen följs Läroplanen för den grundläggande utbildningen, vilken är riksomfattande samt normerande till sitt innehåll.

I läroplanen finns fastställt timplanen för de olika undervisningsämnena samt det kunskapsstoff som ingår i respektive ämne.

Språkundervisning

Syftet med undervisningen i finska i den grundläggande utbildningen är att i första hand ge svenskspråkiga elever kunskaper och färdigheter i Finlands majoritetsspråk. Eleverna skall lära sig finskan så att de klarar sig i tal och skrift i vardagliga situationer. Därtill skall eleverna kunna ta del av finskspråkig information i massmedierna. Vidare är det önskvärt att få till en attitydförändring och väcka ett intresse för språket. I timfördelningsplanerna i läroplanen för Larsmo kommun finns insatt timmar för undervisning i finska redan från åk 1.

Också i förskolan får barnen bekanta sig med finskan på ett lekfullt sätt genom regelbundna ”språkduschar” som handhas av en ambulerande tvåspråkig förskollärare.

För de tvåspråkiga eleverna bör undervisningen i finska vara på en tillräckligt hög nivå. Detta för att förbättra och fördjupa de praktiska språkkunskaperna de erhållit i hemmet/närmiljön.

IT i skolan

Eftersom vi idag lever i ett kommunikations- och informationssamhälle är IT-kunskaper nödvändiga för att klara många dagliga uppgifter. Undervisningen i IT ges för att förbereda eleverna för ett datoriserat arbetssätt, förbättra inläringen samt rationalisera skolarbetet för både lärare och elever. Inom skolan är datorn ett verktyg och pedagogiskt instrument vars ställning inom undervisningen är alltjämt stigande. Målet med undervisningen är att eleverna ska lära sig att obehindrat använda datorn som arbetsverktyg. Eleverna ska även lära sig informationsinhämtning, ordbehandling och kommunikation. Dataundervisningen i skolan skall lära eleverna att ha en kritisk syn på informationsflödet på Internet samtidigt som det utökar kontakten och samarbetet med andra skolor och samhället i sin helhet.

Skolorna i Larsmo använder IT-tekniken i kommunikationen mellan skolan och hemmen, vilket innebär snabba och smidiga kontakter.

Skolorna utarbetar sina interna IT-strategier, men även en kommunal strategi, som också omfattar barnomsorgen.

Dessutom finns en regional IT-läroplan som omfattar alla sex kommuner i regionen.

Specialundervisning

I utbildningslagstiftningen finns inga bestämmelser om timresurs, ekonomiska resurser samt övriga resurser. Däremot är barn som är i behov av särskilt stöd i sin utveckling och inläring redan från förskolan berättigad till specialundervisning. Specialundervisningen ordnas i den mån det är möjligt i samband med den övriga undervisningen eller annars i specialklass eller annat lämpligt ställe. I Cronhjelmsskolan finns en specialklass. Elever med förlängd läroplikt bereds möjlighet till skolgång i Jungmans skola i Jakobstad när handikappet är sådant att skolgång i närskolan inte kan anses ändamålsenlig. För 5-åringar med speciella behov finns en specialdagvårdsgrupp, i vilken de erbjuds extra hjälp, stöd och stimulans.

Larsmo har tidigare använts KEHU-kartläggning för 5-åringar genom vilken uppdragas barn som inte ligger i nivå med den allmänna utvecklingen hos 5-åringar. Fr.o.m. 2012 har ett nytt kartläggningssystem, LENE, tagits i bruk och denna kartläggning görs för 4-åringar och yngre barn.

Specialbarntädgårdsläraren samarbetar med förskolorna och har en bra överblick över specialbarnen under skolåldern.

Målsättningen med specialundervisningen är att varje elev ges möjlighet att målinriktat lära sig utgående från sina egna förutsättningar i en trygg skola som respekterar elevens särdrag. Barnets skolgång ska planeras i samråd med lärare, föräldrar och övrig sakkunnig personal.

Skolorna i Larsmo har tagit i bruk den s.k. Tretegsmodellen, som innebär att eleverna har rätt till tre olika nivåer av stöd vid inläringssvårigheter.

Allmänt stöd, som alla har rätt till, som t.ex. kan bestå av stödundervisning eller andra lättare former av stöd.

Intensifierat stöd, som ges till elever som behöver mera stöd i inläringen för att tillgodogöra sig undervisningen. För dessa elever utarbetas en plan för lärande och de har även rätt till andra stödformer.

Särskilt stöd, som ges till elever, som trots det intensifierade stödet inte klarar av den allmänna läroplanen, dessa elever får en individuell plan för lärande (IP). Kommunen får extra statsandelar för de elever som erhåller särskilt stöd.

Studiegången skall vara anpassad efter den enskilda elevens förutsättningar och behov. När det gäller individer med särskilda behov är utgångspunkten att i tid identifiera svårigheterna eller tecken på problem och ingripa med åtgärder som är tillräckligt effektiva för att trygga inlärningsgrunden. Regjäla stödåtgärder i början av skolgången avhjälpjer senare behov av särskilt stöd.

Därför är det viktigt att det finns tillräckligt med specialresurser redan i förskolan, i form av specialbarntädgårdslärare.

Lagen om grundläggande utbildning innehåller precisa direktiv för undervisningsgruppernas storlek:

- förlängd läroplikt: högst 8 elever (i spec.klass)
- de gravast handikappade: högst 6 elever (i spec.klass)
- vid integrering av elev med förlängd läroplikt: högst 20 elever
- det finns inga bestämmelser om gruppstorleken då en elev med särskilt stöd, med 9-årig läroplikt integreras

I skolorna åk 1-6 bör det även i framtiden finnas en speciallärare i respektive skola. Systemet med "blandade" specialgrupper har accepterats av såväl eleverna som vårdnadshavarna och har på ett förtjänstfullt sätt tagit bort den så kallade "stämplingen" av de elever som är i behov av specialundervisning. I denna grupp kan även elever som inte erhållit särskilt stöd, men som är svagpresterande, tillfälligt få hjälp och stöd.

Systemet med resurslärare är också en välfungerande pedagogisk metod eftersom två lärare i klassen gör att undervisningen kan göras mer flexibel.

Utvecklingsförslag:

- ✓ *Den modersmålsinriktade undervisningen i finska (MOFI) bör finnas tillgänglig för de elever som har finska som hemspråk (eller är ett av hemspråken).*
- ✓ *Kontinuerlig uppdatering av skolornas IT-strategier*
- ✓ *Inrättande av en tjänst som IT-pedagog för handledning i hur IT-tekniken implementeras i det pedagogiska arbetet i klassrummet*
- ✓ *Skapande av nya lärmiljöer som stöder en mångsidig och differentierad pedagogik*
- ✓ *Bärbara datorer/pekplattor i klassuppsättning bör finnas för flexibilitet i datoranvändningen*
- ✓ *Bärbara datorer eller pekplattor bör finnas som hjälpmedel för specialelever*
- ✓ *Elever med förlängd läroplikt hänvisas i första hand till Jungmans skola.*
- ✓ *Ett barn som beviljats förlängd läroplikt och som har rätt till förskoleundervisning som femåring hänvisas i första hand till förskolan i Jungmans skola. Barnet kan även tas in i specialdagvårdsgruppen för femåringar med särskilda behov inom ramen för gruppens ordinarie verksamhet. I särskilda fall kan barnet även få sin förskoleundervisning i specialdaghem/skola i annan kommun.*
- ✓ *Timresursen för specialundervisningen följs upp så att resursen gagnar den enskilda eleven på bästa sätt*
- ✓ *Utepedagogiken skall ges större utrymme i grundskolan. Motion och uteliv kan införlivas i de flesta undervisningsämnen.*

5.3 Personalen

Personalpolitik

Inom några år kommer många lärare att ha uppnått pensionsåldern. Detta ställer stora krav på personalrekryteringen och planeringen av denna. Personalen är anställd vid kommunen och kan således vid behov omplaceras mellan de olika enheterna. Arbetsmängden och -takten har ökat också inom skolvärlden de senaste åren och därför bör skolornas arbetsklimat och arbetsituation kontinuerligt följas upp.

Rektorn vid respektive skola håller årliga medarbetarsamtal med sin personal.

Likaså håller bildningschefen medarbetarsamtal med rektorerna.

Kompetensutveckling/fortbildning

Fortbildning av personalen utgör en väsentlig del av personalpolitiken och är grunden för hög kvalitet på undervisningen. I fortbildningen för lärare bör ingå aspekter på inlärningssvårigheter, behov av särskilt stöd och bemötande av kulturell mångfald.

I lärarnas kollektivavtal UKTA, åläggs samtliga lärare tre obligatoriska fortbildningsdagar per år.

Fortbildningen ska ske utanför den ordinarie arbetstiden.

Skolgångsbiträdena omfattas också av bildningsväsendets fortbildningssystem även om de inte har obligatorisk fortbildning.

Personalutbildningen skall vara systematisk och utgöra en helhet, som ur både individens och organisationens synvinkel är kopplad till utvecklingen av organisationen. Enligt yttrande från riksdagens kulturutskott borde målsättningsnivån vara att 1,5 % av lönesumman används till personalens fortbildning. I nuläget används ca 0,6 % av lönesumman.

Kökspersonalen på skolorna är underställda Näringscentralen. Städpersonal och fastighetsskötare är underställda Tekniska avdelningen. Fortbildning av dessa personalgrupper anordnas av respektive förmän.

Utvecklingsförslag:

- ✓ *Utökad dialog mellan skolorna och förtroendevalda genom t.ex. besök*
- ✓ *Ökat samarbete mellan de enskilda skolorna*
- ✓ *System för motivation av personalen utvecklas (fokusering på trivsel i arbetet)*
- ✓ *Den interna informationen utvecklas med hjälp av modern teknik*
- ✓ *Stödfunktioner för personalen, t.ex. i form av arbetshandledning*
- ✓ *Relevant fortbildning, med hjälp av skolvisa fortbildningsplaner*
- ✓ *Möjlighet till längre utbildning i form av flermodulskurser*
- ✓ *Möjlighet till studieresor för att befrämja den internationella aspekten i undervisningen*
- ✓ *Möjlighet till benchmarking i andra skolor och även i andra kommuner*
- ✓ *Kontinuerlig skolning för enheternas förmän säkrar kvaliteten och effektiviteten*

5.4 Skolbyggnaden

Skolgården

Skolgården skall vara trygg, tilltalande och inspirera till aktivitet.

Skolgården skall inbjuda till lek och social samvaro.

Skolgården bör vara tillräckligt stor i förhållande till antalet elever i skolan.

Fastigheter

Både fastigheterna och skötseln av dessa omhand has av Tekniska avdelningen. Skolväsendet i Larsmo har tillgång till relativt fina fastigheter och flera skolor har nya och moderna utrymmen till sitt förfogande. Från skolväsendets sida bör en noggrann och kontinuerlig uppföljning göras i fråga om utrymmenas tillräcklighet. Eftersom antalet elever, enligt aktuella prognoser, ökar kontinuerligt, så bör det finnas en klar framförhållning när det gäller planering av utbyggnader och eventuell nybyggnation. Den moderna, mångsidiga pedagogiken förutsätter också att det finns flexibla undervisningsutrymmen.

I en del av kommunens skolor har utrymmes användningen optimerats p.g.a. att såväl morgonvård som eftermiddagsvård placerats i skolans eller förskolans utrymmen. Detta medför naturligtvis ett större slitage. I Cronhjelmsskolan är utrymmesuthyrningen omfattande, vilket innebär stort slitage på såväl inredning som inventarier.

Klassrum

Varje skola i Larsmo skall kunna erbjuda ändamålsenliga utrymmen åt sina elever. Även utrustningen i klassrummen bör vara modern och ändamålsenlig. Alla bör gemensamt sträva efter att öka trivseln i klassrummen. Inlärningsmiljön ska locka till inspiration och lärglädje. En förutsättning för detta är att klassrummen är välstädade och att ventilationen fungerar på ett bra sätt eftersom många elever har olika allergier.

Utvecklingsförslag:

- ✓ *Trafikplanering för att minska trafiken nära skolorna och förskolorna*
- ✓ *Fastigheterna skall granskas årligen och åtgärder skall vidtas omedelbart om det finns anmärkningar p.g.a. till exempel slitage, detta gäller även inventarier. Tekniska avdelningen ansvarar för att uppdagade brister åtgärdas omgående.*
- ✓ *Det ska finnas ändamålsenliga utrymmen för t.ex. specialundervisning, elevvård etc..*
- ✓ *Det behöver finnas tillräckligt med utrymme i skolorna, för att kunna skapa inspirerande och motivationshöjande lärmiljöer*
- ✓ *Inlärningsmiljön utvecklas så att den blir öppen och stödjer elevaktiviteten, detta beaktas vid nybyggen och ombyggnad*
- ✓ *Städdimensioneringen ska göras utgående från de verkliga behoven i respektive skola och därmed ska även utvecklandet av nya lärmiljöer beaktas.*

5.5 Resurser

Skolorna har fått ett utökat resultatansvar, vilket medför ökad flexibilitet och en noggrannare uppföljning av resursanvändningen. Den utdelade timresursen administreras av den enskilda skolan. Också skolornas materiella standard är en del av förutsättningarna för att kunna erbjuda högklassiga och mångsidiga utbildningstjänster.

Vad gäller finansieringen av undervisningssektorn så är det nödvändigt att beakta vilken betydelse undervisningen har för den kommunala och regionala attraktionskraften och utvecklingen.

Utvecklingsförslag:

- ✓ *Bör finnas tillräckligt med skolgångsbiträden/resurspersoner i skolorna och förskolorna i förebyggande syfte*
- ✓ *Samarbete med tredje sektorn för att få in fler vuxna i skolorna/förskolorna och på sätt befrämja en trygg och säker skolmiljö*
- ✓ *Resurstilldelningen bör utgå från de verkliga behoven i respektive skola/förskola*
- ✓ *Timresursen för specialundervisningen bör vara tillräckligt stor med tanke på trestegsmodellen. Resursen ska räcka till alla tre stödformerna. Resursen granskas läsårsvis med beaktande av situationen och behoven i respektive skola.*
- ✓ *Anslagen för läromedel och undervisningsmaterial bör i samband med budgetarbetet index justeras årligen.*
- ✓ *Tillräcklig timresurs samt övrig resurs för att undervisningsgrupperna inte blir för stora, max 25 elever. Om gruppen är större än 25 elever bör det finnas tillräckligt med timresurs så att gruppen kan delas i flera ämnen, inte bara finska, modersmål och matematik*

6. Utvärdering

Utbildningslagstiftningen säger att syftet med utvärdering av utbildning är att säkerställa att syftet med lagen uppnås och att stödja utvecklingen av utbildningen samt förbättra förutsättningarna för inläring. Med tanke på utvärderingens centrala betydelse och de många alternativa modellerna för utvärdering rekommenderas att man på nämndnivå godkänner en utvärderingsplan för utbildningen.

Syftet med den kommunala utvärderingen är att fungera som verktyg för ledningen, därtill skall den stödja hela kommunens utbildningsorganisation i sin helhet och enskilda skolor i utvecklingen av sin verksamhet. Det är viktigt att man i utvärderingen tar fasta på undervisningens kvalitet, funktionsduglighet, servicenivå samt ekonomi. Utvärderingen ger information och underlag för utveckling och beslut på både det lokala och det nationella planet.

Den allmänna utvärderingen av bildningsväsendet görs i budget och bokslutssammanhang genom t.ex. följande mätare:

- Antalet undervisningstimmar per elev
- De verkliga totalkostnaderna per elev
- Antalet basgrupper
- Personalstatistiken

Verksamhetsmålen i budgeten utvärderas vid bokslutet.

I ett regionalt samarbete mellan kommunerna Larsmo, Karleby, Kronoby, Pedersöre, Jakobstad och Nykarleby har ett kvalitetsdokument utarbetats, vilket omfattar 11 kvalitetskriterier för den grundläggande utbildningen.

Dokumentet består av 13 kvalitetskort, vilka mäter kvaliteten inom olika områden.

Kvalitetssystemet möjliggör en benchmarking av verksamheten mellan kommuner i samma verksamhetsmiljö.

Följande områden mäts:

Fyra områden som avspeglar strukturerna inom följande områden

- Ledarskap
- Personal
- Ekonomiska resurser
- Utvärdering

Samt sju områden som påverkar eleven i verksamheten

- Läroplanens verkställande
- Undervisning och undervisningsarrangemang
- Stöd
-
- för inläring, tillväxt och välbefinnande
- Delaktighet och påverkan
- Samarbetet mellan skolan och hemmet
- Fysisk lärmiljö
- Trygghet i inlärningsmiljön

Resultaten av dessa mätningar utgör sedan grunden för beslutsfattandet inom det kommunala skolväsendet. På detta sätt kan en kvalitetssäkring åstadkommas i hela regionen.

Kvalitetskriteriedokumentet bifogas som bilaga 1.

Utvecklingsförslag:

- ✓ *Varje skola tar i bruk det nya kvalitetskriteriedokumentet fr.o.m. 2013.*
- ✓ *Larsmo deltar i nationell samt internationell utvärdering*